

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๗๘

วันจันทร์ ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกฤษณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๘. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๙. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๑๐. นายเจียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๗. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

พลเอก อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

๒. นายวราห์ เห่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางสาวปานทิพย์ พฤกษาชลวิทย์

๓. นางพงษ์สวาท ภายอรุณสุทธิ์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กัณมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวอนัญ ยศสุนทร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๖. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

๑. นายศุภชัย สมเจริญ

ประธานกรรมการการเลือกตั้ง

๒. พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๓. นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๔. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

๕. นายพลวัฒน์ พิรติชัยธนกุล

ผู้อำนวยการฝ่ายอำนวยการเลือกตั้ง

๖. นายนวัต บุญศรี

ผู้อำนวยการสำนักเลขานุการฯ

๗. พันตำรวจตรี ทวีสันต์ ช้อนพุด

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมาย ๑

๘. นางสาวบุญเรือน ไทยวัฒนธรรม

ผอ. ฝกก. ปธ. กก.

๙. นายสาคร จิตจง

รองผู้อำนวยการสำนักประชาสัมพันธ์

เลขานุการประจำประธานกรรมการการเลือกตั้ง

๑๐. นายปวีร์ กรรณะวานิชกุล	นิติกร
๑๑. นายภาคิน รอดทิม	พนักงานการเลือกตั้ง
๑๒. นายธนัชพงศ์ สุทธิพิริยะวุฒิ	พนักงานการเลือกตั้ง
๑๓. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม	พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงครั้งที่ ๑๗ วันพุธ ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๙ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการกล่าวเชิญนายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง นำเสนอหลักการและแนวคิดในการยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต่อไป

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงเกี่ยวกับหลักการและแนวคิด ตลอดจนสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ยึดหลักการที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติและได้นำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาประกอบการพิจารณาเท่าที่ไม่ขัดต่อหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ สำหรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถแยกเนื้อหาออกเป็นห้าหมวด ประกอบด้วย

หมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๑ บททั่วไปนี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. ร่างมาตรา ๗ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง

๒. กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ได้ กรณีมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้โดยไม่ต้องขอคำแนะนำจากองค์กรใด ซึ่งเป็นการบัญญัติเพื่อแก้ไขปัญหาในอดีตในคราวที่จัดให้มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ที่มีการปิดล้อมหน่วยเลือกตั้งและสถานที่รับสมัครจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้ และเป็นเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าการเลือกตั้งในวันดังกล่าวเป็นโมฆะ

๓. กำหนดให้การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งได้มีการบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑ เนื่องจากกระบวนการรับสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หากมีการฟ้องคดีเกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งต่อศาลปกครอง ผู้ร้องจะขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวไว้ ซึ่งจะส่งผลทำให้กระบวนการจัดการเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งดังกล่าวต้องสะดุดหยุดลง ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๑ จึงบัญญัติหลักการการดำเนินการจัดการเลือกตั้งไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการจัดการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ส่วนที่ ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๒ นี้ ได้บัญญัติโดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยนำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๒ ถึงร่างมาตรา ๑๔

ส่วนที่ ๓ เขตเลือกตั้ง หน่วยเลือกตั้ง และที่เลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๓ นี้ ได้บัญญัติโดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ แต่ได้ปรับเปลี่ยนหลักการใหม่เฉพาะการกำหนดสถานที่ปิดประกาศและระยะเวลาในการประกาศ โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๐ ถึงร่างมาตรา ๒๒

ส่วนที่ ๔ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๔ นี้ ได้บัญญัติโดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญนี้ และมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๕ การแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิลงคะแนน

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๕ นี้ ได้บัญญัติโดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยได้บัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๒๔ ถึงร่างมาตรา ๒๗

ส่วนที่ ๖ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๖ นี้ ได้บัญญัติโดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และได้เพิ่มหลักการใหม่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเพื่อขอเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลใดบุคคลหนึ่งและศาลได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าวแม้คดีจะยังไม่ถึงที่สุดก็ตาม ให้สำนักงานศาลยุติธรรมแจ้งคำพิพากษาดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งทราบเพื่อจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๗ ผู้สมัครและการสมัครรับเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๗ นี้ ได้บัญญัติให้เป็นไปตามหลักการของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ ส่วนการยื่นคำร้องคัดค้านเกี่ยวกับคำวินิจฉัยสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นไปตาม

หลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๓๓ ถึงร่างมาตรา ๔๖

สำหรับหลักการใหม่ที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๗ มีดังนี้

- ร่างมาตรา ๓๖ เป็นการบัญญัติหลักการใหม่เกี่ยวกับยื่นการสมัครรับเลือกตั้ง โดยบัญญัติให้สามารถยื่นสมัครได้สองช่องทาง คือ ยื่นสมัครโดยตรงต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และยื่นสมัครผ่านทางอินเทอร์เน็ต

- หลักฐานที่ใช้ในการสมัครรับเลือกตั้งนั้น มีการเพิ่มหลักการใหม่โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องแสดงหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๘๕ วรรคสาม ของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ

- ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละพรรคให้ใช้หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศ โดยจะให้ตัวแทนพรรคการเมืองเป็นผู้ทำการจับสลากหมายเลขภายหลังปิดการรับสมัคร

- เพิ่มค่าสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเป็นจำนวนหนึ่งหมื่นบาท เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องจัดทำป้ายสำหรับผู้สมัครติดเอกสารแนะนำตัว ซึ่งเงินค่าสมัครจำนวนหนึ่งหมื่นบาทนั้น จะแยกออกเป็นสองส่วน กล่าวคือ ส่วนที่หนึ่งเก็บเข้ากองทุนพัฒนาพรรคการเมืองจำนวนห้าพันบาท และส่วนที่สองจำนวนห้าพันบาทตกเป็นของรัฐ และในกรณีที่ผู้สมัครได้คะแนนมากกว่าร้อยละห้าของผู้มาใช้สิทธิในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คืนค่าธรรมเนียมการสมัครจำนวนห้าพันบาทในส่วนที่เป็นของรัฐให้แก่ผู้สมัคร

- ร่างมาตรา ๔๒ ได้บัญญัติในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองจะถอนการสมัครรับเลือกตั้ง หรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งจะทำได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตาย หรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง

- ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือผู้สมัครสามารถยื่นคำร้องต่อศาลฎีกากรณีเห็นว่าผู้มีชื่อในบัญชีรายชื่อไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

- กรณีมีเหตุจำเป็นทำให้ไม่สามารถสมัครรับเลือกตั้งได้ และมีจำนวนน้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนเขตเลือกตั้งทั้งหมด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมหรือวันผลคะแนนเลือกตั้งใหม่แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๘ ค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งและวิธีการหาเสียง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๘ นี้ ได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๔๗ ถึงร่างมาตรา ๖๐ ซึ่งความในหมวดนี้ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่างๆ ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งให้ถึงวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศวันเลือกตั้งเป็นเกณฑ์ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดสถานที่ให้ผู้สมัครติดป้ายหาเสียง และให้พรรคการเมืองนำเสนอนโยบายเพิ่มเติมต่อสาธารณะในรูปแบบการได้วาที

ส่วนที่ ๙ การลงคะแนนเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๙ นี้ ได้บัญญัติหลักการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ โดยใช้บัตรเลือกตั้งใบเดียว และเพิ่มการจัดหน่วยออกเสียงพิเศษสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้สูงอายุ โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๖๑ ถึงร่างมาตรา ๘๑

ส่วนที่ ๑๐ การนับคะแนนและการรวมคะแนน

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๑๐ นี้ ได้บัญญัติโดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๘๒ ถึงร่างมาตรา ๘๘ โดยเฉพาะในเรื่องการนับคะแนนนั้น ได้บัญญัติให้นับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้ง

ส่วนที่ ๑๑ การลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในส่วนที่ ๑๑ นี้ ได้บัญญัติโดยเพิ่มหลักการใหม่ขยายระยะเวลาในการลงคะแนนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ให้ลงทะเบียนครั้งต่อครั้ง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงทะเบียนใช้สิทธิเลือกตั้งนอกเขตเลือกตั้งได้ และการลงคะแนนเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรอาจกำหนดให้มีการลงคะแนนด้วยวิธีอื่นและส่งผลคะแนนกลับมา โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๘๙ ถึงร่างมาตรา ๑๐๒

หมวด ๒ การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

การบัญญัติเนื้อหาในหมวด ๒ นี้ ได้บัญญัติหลักการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๓ ถึงร่างมาตรา ๑๑๑ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- พรรคการเมืองที่มีสิทธิส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ต้องเป็นพรรคการเมืองที่เป็นผู้ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้สมาชิกของพรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย โดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่างๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง
- หลักเกณฑ์ในการสมัครและประกาศบัญชีรายชื่อใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

หมวด ๓ การประกาศผลการเลือกตั้ง

การบัญญัติเนื้อหาในหมวด ๓ นี้ ได้บัญญัติหลักการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ ซึ่งต้องประกาศผลการเลือกตั้งครั้งแรกไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีทั้งหมด และวิธีการคำนวณการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อแบบใหม่ โดยบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๒ ถึงร่างมาตรา ๑๑๗

หมวด ๔ การสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัย

การบัญญัติเนื้อหาในหมวด ๔ นี้ ได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๘ ถึงร่างมาตรา ๑๒๑ ให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ส่วนที่ ๑ การดำเนินการกรณีการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

การบัญญัติในส่วนที่ ๑ ได้บัญญัติหลักการใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถสั่งระงับสิทธิการเลือกตั้งเป็นเวลาหนึ่งปี และสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนการสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งภายหลังประกาศผลการเลือกตั้ง เป็นอำนาจของศาลฎีกาตามมาตรา ๒๒๖ ของร่างรัฐธรรมนูญนี้

- ก่อนหรือในวันเลือกตั้ง เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งไต่สวนหรือสอบสวนแล้ว หรือพบเห็นการกระทำที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือกรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำผิด ให้มีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการ

เลือกตั้ง และสั่งให้ดำเนินการเลือกตั้งใหม่ หรือนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งบางหน่วยหรือทุกหน่วยเลือกตั้ง

- ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือนับคะแนนเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้กระทำการนั้น หรือรู้เห็นการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินห้าปี คำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๒ การคัดค้านการเลือกตั้ง

การบัญญัติในส่วนที่ ๒ ได้บัญญัติโดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และบัญญัติเพิ่มเติมระยะเวลาในการยื่นคำร้องตามร่างมาตรา ๕๑ และร่างมาตรา ๕๓

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

การบัญญัติเนื้อหาในหมวด ๕ นี้ ได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๒๓ ถึงร่างมาตรา ๑๔๖ โดยคงหลักการเดิมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ และลดเวลาการจำหน่าย จ่ายแจก หรือจัดเลี้ยงสุราทุกชนิดในเขตเลือกตั้ง ในระหว่างเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันก่อนวันเลือกตั้งหนึ่งวัน จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา ของวันเลือกตั้ง รวมทั้งบัญญัติให้มีบทลงโทษในกรณีที่มีการใช้สิทธิเลือกตั้งแทนผู้อื่นไว้ด้วย

บทเฉพาะกาล

การบัญญัติเนื้อหาในบทเฉพาะกาลนี้ ได้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๔๗ ถึงร่างมาตรา ๑๕๒

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็นในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- วิธีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีที่พรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ (overhang) จะมีวิธีการคิดคำนวณอย่างไร

- ร่างมาตรา ๒๒๖ วรรคสามของร่างรัฐธรรมนูญที่ผ่านการออกเสียงประชามติ ได้บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลฎีกาพิพากษาว่าบุคคลตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดตามที่ถูกร้อง ให้ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นเป็นเวลาสิบปี ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” เหตุใดจึงไม่บัญญัติเกี่ยวกับโทษ ในกรณีที่มีการเพิกถอนสิทธิรับสมัครเลือกตั้งไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า เหตุที่ไม่ได้บัญญัติบทกำหนดโทษ ในกรณีที่มีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ เนื่องจากเห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งนั้นไม่ใช่โทษทางอาญา จึงไม่ได้บัญญัติกำหนดโทษในกรณีดังกล่าวไว้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีดังกล่าวได้บัญญัติให้เป็นดุลพินิจของศาลฎีกาในการกำหนดโทษแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย หรือรู้เห็นในการกระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งได้อยู่แล้ว ประกอบกับมาตรา ๙๘ (๑๑) ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ ได้บัญญัติเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามไว้แล้ว กล่าวคือ หากผู้ที่จะมาสมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง ถือว่าบุคคลดังกล่าวมีลักษณะ

ต้องห้ามมิให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง จึงเป็นที่มาที่ไม่นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

สำหรับวิธีการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หากเกิดกรณีพรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ ได้มีการบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๑๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยบัญญัติให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนและสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญนี้ จึงขอเสนอให้เพิ่มความเป็นพรรคสองในร่างมาตรา ๑๒๐ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยมีเนื้อความดังนี้ “กรณีตามวรรคหนึ่ง หากพบว่าเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ศาลพิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนกรณีความผิดตามมาตราอื่นให้ศาลพิจารณาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง”

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า โทษที่กำหนดไว้ในฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งนั้นมิได้หลายกรณี ดังนั้น การบัญญัติกำหนดโทษในแต่ละฐานความผิดจึงควรพิจารณาเป็นเรื่องๆ ไป โดยพิจารณาถึงความร้ายแรงแห่งการกระทำทุจริตในการเลือกตั้งเป็นรายกรณี ซึ่งความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้งมิได้มีเฉพาะการซื้อเสียงแต่เพียงอย่างเดียว

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุที่ร่างรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติเรื่องการทุจริตในการเลือกตั้ง และเรื่องการกระทำอันเป็นเหตุให้ถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้นั้น อาจดูเป็นการบัญญัติถึงการกระทำที่ซ้อนกันอยู่ เนื่องจากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่สามารถจะรู้ได้ว่าในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะบัญญัติการกระทำทั้งสองกรณี ไว้หรือไม่ และเมื่อพิจารณาถึงความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งแล้ว อาจเป็นการกระทำของผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรงหรือบุคคลอื่นใดที่ไม่ใช่ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ซึ่งเห็นได้ว่าการกระทำแต่ละอย่างที่จะถือเป็นความผิดเกี่ยวกับการเลือกตั้งมีความร้ายแรงต่างกัน ดังนั้น หากพบว่าเป็นการกระทำความผิดที่ไม่ร้ายแรง อาจลงโทษโดยการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็นเวลาหนึ่งปี หรือหากพบว่าเป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรง อาจลงโทษโดยการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือถ้าเป็นการกระทำที่เข้าข่ายทุจริตในการเลือกตั้ง อาจต้องฟ้องต่อศาลในความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตาม อาจมีการกระทำที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่น เช่น เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง เป็นต้น เนื่องจากพรรคการเมืองเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งอาจไม่เป็นความผิดในเรื่องทุจริตในการเลือกตั้งเพราะเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้ง จึงต้องมีบทบัญญัติห้ามพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำการที่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นไว้ด้วย ซึ่งหากมีการกระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวอาจถูกสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งควรแยกประเภทของการกระทำความผิดทั้งปวงที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง โดยพิจารณาจากความร้ายแรงแห่งการกระทำอันจะเป็นฐานในการบัญญัติกำหนดโทษให้มีความสอดคล้องกับการกระทำ เพื่อให้ศาลมีหลักในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า วิธีการคิดคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในกรณีพรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้เกิดขึ้นว่าในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อครบหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง โดยต้องประกาศผลการเลือกตั้งไปก่อนให้ครบร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งยังมีข้อสงสัยในประเด็นการคำนวณจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อว่าจะมีวิธีการคำนวณอย่างไร ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญในส่วนนี้แล้ว เห็นว่าหากเกิดกรณีที่มีการคำนวณใหม่แล้วมีผลเปลี่ยนแปลงลำดับ ร่างรัฐธรรมนูญกำหนดให้สามารถเปลี่ยนแปลงลำดับได้ ดังนั้น หากมีการประกาศผลการเลือกตั้งเพิ่มเติมอีกร้อยละห้าแล้วเกิดกรณีพรรคการเมืองมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกินจำนวนที่จะพึงมีได้ขึ้นภายหลัง จะมีวิธีคิดคำนวณอย่างไร เนื่องจากผลการเลือกตั้งอีกร้อยละห้าอาจมีผลต่อการเลือกนายกรัฐมนตรี้ได้ และหากผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ทุจริตในการเลือกตั้งมีจำนวนมากกว่าร้อยละห้า กฎหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถใช้ดุลพินิจประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อครบร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดไปพลางก่อนนั้น อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติได้

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๒๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติเพิ่มหลักการใหม่ ซึ่งแต่เดิมเมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งพบว่ามีกรณีกระทำทุจริตในการเลือกตั้งจะยื่นฟ้องต่อศาลฎีกา โดยศาลฎีกาจะสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น แต่หลักการใหม่กำหนดให้ผู้ที่ศาลฎีกาสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษในอัตรา ร้อยละสองของค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเพื่อนำส่งกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตการเลือกตั้ง โดยจะนำเรื่องกองทุนดังกล่าวไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์นำไปใช้กับการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นด้วย

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในอดีตเมื่อมีพฤติการณ์ที่ถือว่าเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาล เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดยพิจารณาจากพฤติการณ์ที่มาจากมูลเหตุที่ถือว่าทุจริตการเลือกตั้ง โดยในคำสั่งของศาลอาจไม่ระบุโดยตรงว่าเป็นการกระทำผิดในข้อหาทุจริตในการเลือกตั้ง ซึ่งร่างมาตรา ๙๘ (๑๑) ของร่างรัฐธรรมนูญนี้ ได้บัญญัติถึงลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง อาจทำให้เกิดการตีความได้ว่า บุคคลที่มาสมัครรับเลือกตั้งเป็นบุคคลเคยต้องคำพิพากษาอันถึงที่สุดว่ากระทำการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากมุ่งประสงค์จะเอาผิดกับผู้ศาลฎีกาเคยมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งด้วยแล้ว แม้จะไม่ได้ลงโทษในฐานะความผิดทุจริตในการเลือกตั้งก็ตาม จะต้องมีการคัดกรองว่าการกระทำใดบ้างที่เกิดขึ้นในอดีตที่จะถือเป็นความผิดฐานทุจริตในการเลือกตั้ง โดยนำมาบัญญัติรองรับไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

- มีกรรมการสอบถามเรื่องการเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในลักษณะการโต้ว่าที่ว่ามีแนวคิดอย่างไร

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเปิดโอกาสให้ทุกพรรคการเมืองได้หาเสียงเลือกตั้งเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับนโยบายของพรรคตนผ่านสื่อโทรทัศน์อย่างเท่าเทียมกัน แต่การจัดเวทีการอภิปรายในลักษณะการโต้ว่าที่นั้น ไม่สามารถจัดให้ทุกพรรคการเมืองอภิปรายในลักษณะการโต้ว่าที่ได้ ดังนั้น จึงกำหนดหลักการว่า พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละห้าสิบของเขตเลือกตั้งทั้งหมด กล่าวคือ ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งร้อยเจ็ดสิบห้าเขตเลือกตั้ง ซึ่งจากสถิติที่ผ่านมาจะมีพรรคการเมืองประมาณห้าถึงหกพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเกินกว่าร้อยละห้าสิบของเขตเลือกตั้งทั้งหมด นอกจากนี้ การจัดโต้ว่าที่

ดังกล่าวนอกจากจะทำให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบถึงนโยบายในเชิงลึกของพรรคการเมืองเหล่านั้น ยังเป็นการเปิดโอกาสให้พรรคการเมืองอีกฝ่ายหนึ่งสามารถโต้แย้งได้ ซึ่งการจัดเวทีการอภิปรายในลักษณะการโต้ว่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีวัตถุประสงค์หรือแนวคิดอย่างไรในการลดค่าใช้จ่ายการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น และเหตุใดในการจัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรจึงบัญญัติให้มีการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใหม่ทุกครั้ง นอกจากนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีวัตถุประสงค์หรือแนวคิดอย่างไรในการกำหนดให้มีวิธีการลงคะแนนทางอื่น

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า แนวคิดเรื่องการลดค่าใช้จ่ายการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากมีสมมติฐานว่าหากผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก จะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องไปพึ่งนายทุนของพรรคการเมืองเพื่อขอความช่วยเหลือในการหาเสียง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของผู้สมัครรับเลือกตั้งคนดังกล่าวหากได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

สำหรับเหตุผลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดกรณีการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรโดยให้มีการลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการจัดให้มีการเลือกตั้ง โดยเปิดช่องทางในการอำนวยความสะดวกโดยให้ลงทะเบียนผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย เนื่องจากจะช่วยแก้ไขปัญหาคณะผู้อยู่นอกราชอาณาจักรได้กลับเข้ามาเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งในประเทศไทยแต่ไม่มีชื่อเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง เพราะเหตุว่าเคยลงทะเบียนแจ้งขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรไว้ จึงเป็นเหตุผลและที่มาในการกำหนดให้ผู้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรต้องลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรทุกครั้งที่มีการจัดให้มีการเลือกตั้ง สำหรับประเด็นการกำหนดให้มีวิธีการลงคะแนนทางอื่น เนื่องจากในอนาคตคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจนำระบบการลงคะแนนแบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในหน่วยเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรในอนาคตคณะกรรมการการเลือกตั้งมีแนวคิดที่จะกำหนดให้สถานทูตไทยในต่างประเทศเฉพาะประเทศที่มีขนาดใหญ่ เป็นหน่วยเลือกตั้ง และให้ดำเนินการนับคะแนนที่สถานทูตได้เลย โดยให้ส่งผลการนับคะแนนมายังคณะกรรมการการเลือกตั้งผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

- มีกรรมการสอบถามว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๓๖ (๒) ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอนั้น บัญญัติให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้เท่านั้น เหตุใดจึงไม่กำหนดให้ต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลังเป็นจำนวนกี่ปี และเรื่องการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีที่กำหนดให้แต่ละพรรคเสนอนั้นได้มีการบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า เดิมการยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ตามร่างมาตรา ๓๖ (๒) นั้น ในชั้นที่มีการยกร่างได้กำหนดให้ยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลังเป็นเวลาห้าปี แต่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้บัญญัติจำนวนปีในการยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลังไว้ จึงไม่ได้บัญญัติว่าจะต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ย้อนหลังกี่ปี เพื่อให้สอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ

สำหรับประเด็นการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรีโดยพรรคการเมืองนั้น ได้มีการบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๘ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เสนอ โดยกำหนดให้เป็นไปตามบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้นั้น ร่างมาตรา ๘๕ วรรคสามของร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้แต่เพียงว่า “...โดยกฎหมายดังกล่าวจะกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ประกอบการสมัครรับเลือกตั้งด้วยก็ได้” ซึ่งเป็นบทบัญญัติเปิดช่อง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถไปกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ว่าในกรณีผู้ที่มีเงินได้ไม่ถึงสามหมื่นบาท หรือชวามาซึ่งได้รับยกเว้นภาษี การกำหนดให้มีหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ ในการสมัครรับเลือกตั้งอาจเป็นการกีดกันกลุ่มคนบางกลุ่มที่ได้รับยกเว้นการเสียภาษี ทำให้ไม่มีสิทธิที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกร และหากจะบัญญัติกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องยื่นหลักฐานแสดงการเสียภาษีเงินได้ จะต้องมีการแจ้งล่วงหน้าให้กลุ่มคนที่ได้รับยกเว้นภาษี ไปยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีประจำปี เพื่อนำมาใช้เป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับระยะเวลาในการ ลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไป หรือการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าว่าให้เริ่มลงคะแนนตั้งแต่วันที่ใดจนถึงเวลาใด ส่วนเรื่องการจัดเวที (debate) ของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ในต่างประเทศจะดำเนินการโดยองค์กรอื่นซึ่ง มีช่องทางที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงควรให้องค์กรอื่นเป็นผู้จัดเวที (debate) ให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๖๓ ของ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอโดย คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้กำหนดเรื่องระยะเวลาในการลงคะแนนเลือกตั้งทั่วไปให้เริ่มลงคะแนน ตั้งแต่เวลา ๘.๐๐ - ๑๖.๐๐ นาฬิกา ส่วนระยะเวลาในการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า คณะกรรมการ การเลือกตั้งจะเป็นผู้กำหนดโดยจะให้เริ่มลงคะแนนตั้งแต่วันที่ ๘.๐๐ - ๑๘.๐๐ นาฬิกา ส่วนการจัดเวที ได้ว่าที่ (debate) ของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะมอบหมายให้เอกชนเข้ามาดำเนินการตามระเบียบที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีมาตรการในการขจัดการซื้อเสียงอย่าง เข้มงวดอย่างไร

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๒๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะกำหนดบทลงโทษบุคคลที่กระทำการทุจริตการเลือกตั้งไว้แล้ว และในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดให้พนักงานไตสวน และคณะกรรมการไตสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจชั้นผู้ใหญ่ในการออกหมายเรียก หมายค้น และการจับกุมผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ คณะกรรมการการ เลือกตั้งมีแนวทางที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสวงหาพยานหลักฐานเกี่ยวกับการทุจริตการ เลือกตั้งให้มากขึ้น และอยู่ในระหว่างจัดทำบัญชีผู้มีพฤติกรรมซื้อเสียงในพื้นที่ต่างๆ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการต่อเมื่อมีเรื่องร้องเรียนขึ้นมา ก่อนที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตเลือกตั้ง การให้พนักงานไตสวน หรือคณะกรรมการไตสวนมีอำนาจหรือ ใช้วิธีการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาการ ทุจริตเลือกตั้งได้ และอาจทำให้เกิดปัญหามากขึ้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องหาวิธีการสอบสวน ที่แตกต่างจากวิธีการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ และควรระมัดระวังในการให้ประชาชน

เข้ามามีส่วนร่วมในการแสวงหาพยานหลักฐานต่างๆ เนื่องจากอาจมีการว่าจ้างให้สร้างหลักฐานเท็จเพื่อ โจมตีหรือกลั่นแกล้งผู้สมัครรับเลือกตั้งรายอื่นได้ ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งควรหาแนวทางที่จะทำ ให้เจ้าหน้าที่ของตนเองมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เห็นแก่ทรัพย์สินและตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ในร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องควรกำหนดรายละเอียดเรื่องบทลงโทษผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้ชัดเจน ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหาการเรียกรับเงินจากผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อไม่ให้ถูกดำเนินคดีได้

- มีกรรมการแสดงสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีนโยบายในการปรับปรุงประสิทธิภาพ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดอย่างไร

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า มีความจำเป็นที่จะต้องให้มี คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะแบ่งเบา ภารกิจของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ ซึ่งปัจจุบันคณะกรรมการการเลือกตั้งมีนโยบายให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดมีหน้าที่ในทางธุรการเท่านั้นโดยไม่มีหน้าที่ในการพิจารณาสำนวนคดีเลือกตั้ง แต่อย่างใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า เงินเดือนและค่าตอบแทนของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีจำนวนมากพอสมควร โดยใช้งบประมาณจำนวนสองร้อยล้านบาทต่อปีโดยประมาณ

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการ การเลือกตั้งมีนโยบายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทำหน้าที่จัดการเลือกตั้งขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก และไม่มีอำนาจในการพิจารณาสำนวนคดีเลือกตั้ง ส่วนกระบวนการสรรหา กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดยังมีปัญหา เนื่องจากถูกแทรกแซงจากนักการเมืองซึ่งจะต้องหาแนวทาง ที่จะทำให้กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นบุคคลที่มาจากคณะกรรมการการเลือกตั้งและไม่ใช่มุบุคคล ของนักการเมือง ทั้งนี้ จะปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดให้มีขนาดเล็ก ลงใช้งบประมาณจำนวนน้อย และมีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งส่วนกลางมากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีหน้าที่โดยตรงในการ จัดการเลือกตั้ง แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดจะมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการเลือกตั้งเท่านั้น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดส่วนใหญ่จะมาจากข้าราชการ ซึ่งไม่เหมาะสมเนื่องจากขัดกับ คุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง อีกทั้งควรแก้ไขปัญหาเรื่องการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดอย่างจริงจัง อาจใช้วิธีการตั้งคณะบุคคลซึ่งไม่ใช่คนในพื้นที่เข้ามาทำหน้าที่ในการ สอดส่องดูแลการเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดแทน รวมทั้งควรพิจารณาด้วยว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมี หน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ในแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีหน้าที่ในทางธุรการเท่านั้น ในอดีตคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด มีอำนาจในการพิจารณาสำนวนคดีเลือกตั้งด้วยซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการเข้าไปมีส่วนได้เสียในการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีนโยบายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีหน้าที่จัดการเลือกตั้ง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ส่วนการจัดการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นนั้น คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำลังหาแนวทางในการแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันไม่ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ เข้ามาเป็นกรรมการการเลือกตั้ง หรือผู้อำนวยการการเลือกตั้งในการเลือกตั้งขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและต้องให้ทำหน้าที่ในทางธุรการเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองทำหน้าที่ สอดส่องดูแลการเลือกตั้งและให้รายงานกลับมายังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อพิจารณาซึ่งจะเป็นผลดี มากกว่า

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสัมพันธ์ในเชิงการบริหารงานในพื้นที่กับผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หากกำหนดให้เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองเข้ามาดูแลการเลือกตั้งอาจทำให้เกิด ปัญหาเช่นเดิม

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นจะขัดต่อมาตรา ๒๒๔ ของร่างรัฐธรรมนูญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรให้หน่วยงานอื่นทำหน้าที่จัดการเลือกตั้ง โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจจัดการ เลือกตั้ง และมีอำนาจสอบสวนคดีและชี้ขาดคดีการเลือกตั้งเพียงผู้เดียวจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ รวมทั้งการ ให้อำนาจจังหวัดเป็นผู้จัดการเลือกตั้งก็จะทำให้นักการเมืองเข้ามาแทรกแซง การเลือกตั้งได้ง่าย หากให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเลือกตั้งท้องถิ่นก็จะ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เช่นกัน ดังนั้น จึงควรหากกลไกที่จะให้ หน่วยงานอื่นเข้ามาเป็นผู้จัดการเลือกตั้ง และควบคุมดูแลการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ ขอรบรายละเอียดเกี่ยวกับการเพิ่มเงินค่าสมัครรับเลือกตั้งจำนวนห้าพันบาท เพื่อนำไปใช้ช่วยเหลือ ผู้สมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงว่าเป็นอย่างไร และจะทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่สามารถใช้วิธีการหาเสียง แบบเดิมหรือไม่

พันตำรวจเอก จรุงวิทย์ ภุมมา ผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ผู้สมัคร รับเลือกตั้งไม่สามารถหาเสียงโดยการติดแผ่นโปสเตอร์หาเสียงบนเสาไฟฟ้าหรือต้นไม้ได้ดังเช่นในอดีต โดยผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องนำป้ายหาเสียงมาติดบนแผ่นกระดานขนาดใหญ่ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง กำหนดไว้ในแต่ละเขตเลือกตั้ง แต่ผู้สมัครรับเลือกตั้งยังสามารถหาเสียงโดยใช้วิธีการแจกใบปลิวได้เช่นเดิม โดยต้องดำเนินการตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการหาเสียง ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และไม่ควรรื้อวิธีการออกประกาศหรือระเบียบ เนื่องจากจะ ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่เองทั้งหมด ส่วนการเพิ่มเงินค่าสมัครรับ เลือกตั้งจำนวนห้าพันบาท จะไม่มีผลต่อการหาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากผู้สมัคร รับเลือกตั้งยังสามารถหาเสียงแบบเดิมโดยใช้ใบปลิว หรือหาเสียงผ่านทางสื่อวิทยุ สื่อสังคมออนไลน์ หรือใช้ รถยนต์ในการหาเสียงได้เช่นเดิม

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สามารถหาเสียงโดยใช้วิธีการนำแผ่นโปสเตอร์หาเสียงมาติดบนแผ่นกระดานที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง จัดไว้ หรือจะทำเอกสารแนะนำตัวขนาดเล็กหรือใช้รถยนต์ในการหาเสียงได้ แต่ไม่สามารถติดแผ่นป้ายหา เสียงบนเสาไฟฟ้าหรือต้นไม้ได้ โดยการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะถูกควบคุมค่าใช้จ่ายซึ่งจะต้องไม่ เกินจำนวนตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ที่ผ่านมาผู้สมัครรับเลือกตั้งจะหาเสียงโดยใช้เงินมากกว่าจำนวนที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่รู้จักกันโดยทั่วไป และควรกำหนดไว้ในกฎหมาย

ให้ชัดเจนว่าป้ายหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องระบุชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง หมายเลขและพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดด้วย

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในประเทศญี่ปุ่นจะใช้วิธีการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งติดแผ่นโฆษณาหาเสียงบนแผ่นกระดานขนาดใหญ่ตามท้องครุฑที่มีหน้าที่จัดการเลือกตั้งกำหนดไว้ เพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครรับเลือกตั้งและทำให้เกิดความเสมอภาคในการหาเสียง โดยแผ่นกระดานดังกล่าวจะอยู่ในบริเวณแหล่งชุมชนซึ่งประชาชนเห็นได้ง่าย แต่สภาพสังคมไทยจะมีลักษณะที่ประชากรมีถิ่นที่อยู่ไม่แออัดและกระจายตัวแตกต่างจากสภาพสังคมของประเทศญี่ปุ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประเมินหรือไม่ว่าการใช้วิธีการดังกล่าวจะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลบนแผ่นกระดานของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

- หากกำหนดให้พรรคการเมืองจะต้องรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ร่วมกับผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ทุจริตการเลือกตั้ง จะเหมาะสมหรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ประชาชนจะสามารถเข้าถึงข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้งจากเอกสารที่คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งให้แก่ประชาชนทางไปรษณีย์ แต่การตัดสินใจของประชาชนจะขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่ ส่วนแผ่นกระดานของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะถูกนำไปติดตั้งตามหน่วยเลือกตั้งต่างๆ ที่มีอยู่ประมาณเก้าหมื่นหน่วย สำหรับข้อมูลของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะระบุไว้บนแผ่นกระดานของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น จะต้องประชุมหารือร่วมกับพรรคการเมืองก่อนว่าจะให้มีข้อมูลใดบ้าง ส่วนเรื่องความรับผิดชอบของพรรคการเมืองนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการในการคัดเลือกตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ชัดเจน แต่ในกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้พรรคการเมืองสามารถคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดก็ได้ ซึ่งทำให้พรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารของพรรคการเมืองคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเองได้ แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง จะกำหนดให้การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องผ่านกระบวนการคัดเลือกจากสาขาของพรรคการเมืองและไม่มีข้อยกเว้นให้พรรคการเมืองคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยไม่ผ่านขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดได้ และหากกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็จะทำให้พรรคการเมืองนั้นถูกยุบไปด้วย รวมทั้งอาจกำหนดไว้ในกฎหมายให้พรรคการเมืองต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ร่วมกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ควรคำนึงถึงเรื่องการตั้งพรรคการเมืองที่สามารถจัดตั้งได้ง่ายและสถานะทางการเงินของแต่ละพรรคการเมือง เนื่องจากจะทำให้เกิดภาวะในเรื่องการฟ้องร้องและพรรคการเมืองอาจขาดใช้เงินล่าช้า

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถแก้ไขลักษณะของตนเองให้ทันต่อการกระทำของพรรคการเมือง จึงควรปรับปรุงขั้นตอนในการออกกฎ ระเบียบต่างๆ ให้รวดเร็วมากขึ้น ทั้งนี้ เหตุใดจึงต้องบังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้วาทิ (debate) และเหตุใดจึงต้องกำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า เนื่องจากอาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตเลือกตั้งได้

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งพยายามจัดได้วาทิให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งจำนวนหลายครั้ง อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาพรรคการเมืองที่ได้รับความนิยมจะไม่เข้าร่วมการได้วาทิ หลักการในเรื่องการจัดให้มีการได้วาทิก็เพื่อให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งแถลงนโยบายของพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดต่อสาธารณะและเป็นไปตามหลักการที่บัญญัติในร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องกลไกการตรวจสอบนโยบายหาเสียงของพรรคการเมือง โดยเฉพาะใน

หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเลือกตั้งเพื่อให้มีการนำคะแนนของผู้ที่ใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าที่ยอยู่นอกเขตเลือกตั้งมานับคะแนนในเขตเลือกตั้งและในวันเลือกตั้งได้ อีกทั้งต้องคำนึงถึงเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งโดยเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าเพื่อจะได้ไปปฏิบัติหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งในวันเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า พรรคการเมืองแต่ละพรรคจะมีวิธีการที่จะทำให้ประชาชนทราบถึงนโยบายของพรรคนั้น หากคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับวิธีการในการแถลงนโยบายของพรรคการเมืองมากเกินไปอาจถูกมองได้ว่าทำหน้าที่ไม่เป็นกลาง ส่วนการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าควรจะ มีผลบังคับใช้กับประชาชนทั่วไป ไม่ควรถูกนำมาใช้กับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งเท่านั้น ซึ่งในอดีตสามารถจัดการเลือกตั้งได้โดยไม่ต้องมีขั้นตอนการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การจัดการเลือกตั้งในอดีตจะจัดโดยกระทรวงมหาดไทยซึ่งจะให้ประชาชนในพื้นที่มาทำหน้าที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ส่วนข้าราชการครูและตำรวจที่ประจำหน่วยเลือกตั้งจะไม่ใช่บุคคลในพื้นที่หรืออยู่ในเขตเลือกตั้ง ทำให้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งส่วนใหญ่ไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถพิจารณาหลักการในเรื่องการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าตามที่เห็นสมควร

ประธานกรรมการกล่าวว่า เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถลงคะแนนนอกเขตเลือกตั้งก่อนที่ตนจะไปปฏิบัติหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งได้ อีกทั้งควรยกเลิกการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าเนื่องจากเป็นช่องทางให้นักการเมืองซื้อเสียงได้

- มีกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหลักเกณฑ์ในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการหาเสียงผ่านทางสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตของผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างไร เนื่องจากอาจเกิดกรณีที่มีผู้ประกอบการเครือข่ายโทรศัพท์บางแห่งช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงด้วย

- คณะกรรมการการเลือกตั้งเคยศึกษาระบบการเลือกตั้งของต่างประเทศที่กำหนดให้การไปเลือกตั้งเป็นหน้าที่เช่นเดียวกับประเทศไทยหรือไม่ เนื่องจากการกำหนดให้การไปเลือกตั้งเป็นหน้าที่จะสัมพันธ์กับเรื่องการลงคะแนนเลือกตั้งนอกเขต และการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า นอกจากนี้ ผู้ยกร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้ยกร่างให้พรรคการเมืองต้องคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แต่สภานิติบัญญัติแห่งชาติในขณะนั้นเห็นว่าเป็นกระบวนการที่เข้มงวดเกินไปจึงเปลี่ยนแปลงหลักการให้พรรคการเมืองสามารถคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เองโดยไม่ต้องผ่านขั้นตอนตามที่กำหนดไว้ก็ได้

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งปฏิบัติหน้าที่ได้คล่องตัวมากขึ้น ซึ่งจะทำให้กรรมการการเลือกตั้งแต่ละคนสามารถใช้อำนาจในการแก้ไขปัญหาการซื้อเสียงได้รวดเร็ว นอกจากนี้ การตรวจสอบการหาเสียงผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้สมัครรับเลือกตั้งว่ามีผู้ประกอบการเครือข่ายโทรศัพท์รายใดช่วยเหลือผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นจะตรวจสอบได้ยาก จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่หาเสียงผ่านทางสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตจะต้องไม่ปรับเปลี่ยนข้อมูลบนสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตเป็นเวลาเจ็ดวันก่อนวันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การส่งข้อมูลหรือการหาเสียงผ่านทางสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตจะไม่มีค่าใช้จ่าย แต่สามารถกำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องว่า ผู้ควบคุมสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตแต่ละรายที่ไม่แจ้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดว่าจ้างให้โฆษณาหาเสียงเป็นเงินจำนวนเท่าใด ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้โฆษณาให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งและให้ถือว่าเป็นการบริจาคเงินให้กับพรรคการเมืองหากคำนวณเป็นเงินแล้วเกินจำนวนที่กำหนดไว้ก็จะต้องได้รับโทษ

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ศึกษาระบบการเลือกตั้งของประเทศออสเตรเลียซึ่งมีมาตรการบังคับให้ประชาชนไปเลือกตั้ง ส่วนการกำหนดให้การเลือกตั้งเป็นหน้าที่ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันปัญหาการซื้อเสียงและทำให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากขึ้น ส่วนการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าพบว่ายังมีปัญหาการซื้อเสียงอยู่ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่จะยกเลิกการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าได้ อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงผลกระทบจากการยกเลิกการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ บัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งหากไม่ไปใช้สิทธิโดยไม่มีเหตุอันสมควรอาจถูกตัดสิทธิบางประการ แต่ในร่างรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้บัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยไม่ได้กำหนดบทลงโทษกรณีไม่ไปใช้สิทธิไว้ อย่างไรก็ตาม ในการบัญญัติกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญสามารถกำหนดบทลงโทษเฉพาะกรณี รวมทั้งกำหนดเหตุยกเว้นกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ดังนั้น ไม่มีความจำเป็นต้องจัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้งซึ่งสิ้นเปลืองงบประมาณและเป็นช่องทางในการทุจริต

ทั้งนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ จึงขอเชิญคณะกรรมการการเลือกตั้งเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นในครั้งนี้ด้วย และสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับที่เหลือซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดทำจะส่งให้คณะกรรมการพิจารณาในช่วงเวลาใด

นายศุภชัย สมเจริญ ประธานกรรมการการเลือกตั้ง กล่าวว่า ในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง และในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙ จะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เมื่อพิจารณาแล้วเสร็จจะส่งให้คณะกรรมการภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาอาจต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ดังนั้น ขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งมาให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ เพื่อจะนำเนื้อหาไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อไป

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง กล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดว่าต้องแบ่งกลุ่มสมาชิกวุฒิสภาออกเป็นยี่สิบกลุ่ม แต่เอกสารที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับจากกรรมการร่างรัฐธรรมนูญท่านหนึ่งเกี่ยวกับแนวคิดการแบ่งสมาชิกวุฒิสภาออกเป็นยี่สิบกลุ่ม ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ทดลองเลือกสมาชิกวุฒิสภาในทางปฏิบัติ ปรากฏว่าบัตรเลือกตั้งที่สะดวกในการลงคะแนน กลับไม่เหมาะสมในการนับคะแนน นอกจากนี้ หากสมมติตัวเลขผู้สมัครว่ามีผู้สมัครกลุ่มละหนึ่งร้อยคน จะมีผู้สมัครทั้งสิ้นจำนวนสองพันคน ซึ่งต้องเลือกสมาชิกวุฒิสภาอีกสิบเก้ากลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มที่ตนเองลงสมัครรับเลือกตั้ง ปรากฏว่าต้องใช้เวลาในการลงคะแนนพอสมควร ซึ่งอาจเกินเวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา ที่เป็นระยะเวลาการเลือกตั้งทั่วไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรกำหนดระยะเวลาลงคะแนนที่แน่นอน เช่น กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องมาลงคะแนนเลือกผู้สมัครอีกสิบห้ากลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มที่ตนเองลงสมัครรับเลือกในเวลาไม่เกิน ๑๑.๐๐ นาฬิกา เป็นต้น กรณีดังกล่าวจะสามารถทำให้การนับคะแนนแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนดได้

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง สอบถามว่า คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอ หรือจังหวัดที่ตนสมัครหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจะคล้ายกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยจะบัญญัติรายละเอียดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา เช่น เกิด มีทะเบียนบ้าน หรือเคยศึกษาในพื้นที่ที่สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า มาตรา ๑๐๘ ก. คุณสมบัติ (๔) ของร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติ คือ เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่สมัคร ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง กล่าวว่า คำว่า “พื้นที่ที่สมัคร” คณะกรรมการการเลือกตั้งตีความว่าหมายถึงมีความเกี่ยวพันในระดับอำเภอเท่านั้น ซึ่งอาจเป็นการจำกัดสิทธิผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภามากเกินไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า รายละเอียดสามารถบัญญัติเพิ่มเติมในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาได้ ทั้งนี้ อาจจัดให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้มีโอกาสแนะนำตัวเป็นกลุ่ม ๆ จากนั้นจึงจะมีการลงคะแนนเลือกต่อไป

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง กล่าวว่า การแนะนำตัวจะให้กลุ่มผู้สมัครกลุ่มหนึ่งแนะนำตัวกับผู้สมัครอีกสิบห้ากลุ่ม เนื่องจากไม่สามารถเลือกผู้สมัครกลุ่มเดียวกันเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ ทั้งนี้ ผู้สมัครกลุ่มหนึ่งต้องฟังการแนะนำตัวจากผู้สมัครกลุ่มอื่นซึ่งอาจมีผู้สมัครจำนวนมาก ทำให้การรับฟังไม่ทั่วถึงและอาจเกิดปัญหาความไม่เท่าเทียมกันได้ ดังนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีแนวคิดให้ผู้สมัครจัดทำเอกสารแนะนำตัวจำนวนหนึ่งชุด ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งในวันที่ยื่นสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเอกสารดังกล่าวให้กับผู้สมัครคนอื่นต่อไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแนะนำตัวแก่ผู้สมัครคนอื่นสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ รวมทั้งการเผยแพร่เอกสารผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

- คณะกรรมการการเลือกตั้งมีกลไกจัดการปัญหาการทุจริตกรณีการให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาคัดเลือกกันเองเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะใช้กลไกเดียวกับการจัดการปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งหากเป็นการพูดโน้มน้าวให้เลือกบุคคลใดโดยไม่มีการให้อามิสสินจ้าง ผู้สมัครสามารถกระทำได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่ใช่กลุ่มที่ตนเองลงสมัครพบเห็นกันในวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาเลย เพื่อป้องกันการกำหนดตัวบุคคลล่วงหน้าจะกระทำได้หรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต้องได้รับทราบข้อมูลของผู้สมัครกลุ่มอื่นล่วงหน้าก่อนวันเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา เพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกบุคคลนั้น ๆ ประกอบกับระยะเวลาการเลือกสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดตั้งแต่

ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด จนถึงระดับประเทศใช้เวลาทั้งสิ้นหกสิบวัน ดังนั้น ด้วยระยะเวลาอันจำกัดที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ การกำหนดไม่ให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาที่ไม่ใช่กลุ่มที่ตนเองลงสมัครพบเห็นหรือรับทราบข้อมูลของอีกฝ่ายจนถึงวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาจึงกระทำไม่ได้ยาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากจัดให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ประชุมร่วมกันเป็นระยะเวลาสามถึงห้าวัน และเปิดโอกาสผู้สมัครทุกคนได้กล่าวแนะนำตนเองคนละสิบนาที จะกระทำได้หรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า หากผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่มาก ก็สามารถจัดให้มีการประชุมและกล่าวแนะนำตัวในลักษณะดังกล่าวได้

- มีกรรมการสอบถามว่า กรณีผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดมีจำนวนมาก หากกำหนดให้มีการจับสลากเพื่อให้ได้ตัวแทนกลุ่มไปเลือกสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มอื่นจะกระทำได้หรือไม่

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การกำหนดให้มีการจับสลากเพื่อให้ได้ตัวแทนกลุ่มไปเลือกสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มอื่นอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากบุคคลนั้นไม่ได้รับการยอมรับหรือได้รับความเห็นชอบจากผู้สมัครในกลุ่มเดียวกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดมีจำนวนเกินยี่สิบคน อาจจัดให้มีการประชุมร่วมกันเป็นเวลาหนึ่งวัน และให้กลุ่มนั้นลงคะแนนภายในเพื่อเลือกตัวแทนของกลุ่มให้เหลือกลุ่มละยี่สิบคน และตัวแทนกลุ่มจำนวนยี่สิบคน จะเป็นผู้ไปเลือกผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มอื่นอีกสิบเก้ากลุ่มต่อไป

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า การกระทำลักษณะดังกล่าวจะขัดต่อรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภาต้องเลือกข้ามกลุ่มโดยห้ามมิให้เลือกผู้สมัครจากกลุ่มเดียวกันหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการดังกล่าวไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการให้ผู้สมัครภายในกลุ่มเลือกกันเองเพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มไปเลือกสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มอื่น ไม่ใช่การเลือกกันเองเพื่อให้ผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันเป็นสมาชิกวุฒิสภาในทันที

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง สอบถามว่า หากลดกลุ่มอาชีพผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากยี่สิบกลุ่มเหลือสิบกลุ่ม และกำหนดอัตราส่วนให้มีผู้สมัครกลุ่มละยี่สิบคน รวมทั้งสิ้นจำนวนสองร้อยคน จากนั้นส่งรายชื่อให้คณะรักษาความสงบเรียบร้อยคัดเลือกต่อไป จะกระทำได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การลดกลุ่มอาชีพผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจากยี่สิบกลุ่มเหลือเพียงสิบกลุ่ม กระทำไม่ได้ เนื่องจากการขัดต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้งคณะกรรมการได้สื่อสารให้สังคมเข้าใจแล้วว่าสมาชิกวุฒิสภามาจากยี่สิบกลุ่มอาชีพ

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ ดังนั้น หากบุคคลดังกล่าวไม่ได้รับเลือกอาจสะท้อนเรื่องผลของการลงคะแนนข้ามกลุ่มว่าเป็นการกีดกันบุคคลที่มีชื่อเสียงของแต่ละกลุ่มไม่ให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (block vote) ทั้งนี้ ระบบการเลือกสมาชิกวุฒิสภาควรตอบสนองให้ได้ว่าผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเป็นตัวแทนจากกลุ่มใด ซึ่งการให้ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเลือกผู้สมัครจากกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มที่ตนเองลงสมัครอาจมีปัญหาคือความชอบธรรมเรื่องที่มาในการได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

เนื่องจากตนได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มอาชีพอื่น ซึ่งหมายความว่าผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้เป็นตัวแทนจากกลุ่มอาชีพตนเอง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในช่วงรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมีข้อเสนอให้บุคคลในกลุ่มอาชีพเดียวกันสามารถเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากกลุ่มเดียวกันได้ เนื่องจากบุคคลในกลุ่มอาชีพเดียวกันย่อมทราบถึงความรู้ความสามารถของบุคคลในกลุ่มได้ดีกว่าบุคคลต่างกลุ่มอาชีพ

- กรณีการกีดกันบุคคลที่มีชื่อเสียงของแต่ละกลุ่มไม่ให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (block vote) สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้น มีความเป็นไปได้หรือไม่ที่จะกำหนดให้มีการเลือกกันเองภายในกลุ่มอาชีพนั้น ๆ ก่อน ให้เหลือจำนวนที่เหมาะสม และปรับฐานจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาชีพให้ใกล้เคียงกันหรือเท่ากันทุกกลุ่ม จากนั้นจึงให้มีการเลือกไขว้หรือเลือกข้ามกลุ่มต่อไป ลักษณะเช่นนี้จะทำให้การกีดกันบุคคลที่มีชื่อเสียงของแต่ละกลุ่มไม่ให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา (block vote) กระทำได้ยากขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างรัฐธรรมนูญไม่ได้บังคับให้ต้องเลือกสมาชิกวุฒิสภาข้ามกลุ่มอาชีพ แต่ในมาตรา ๑๐๗ วรรคสองของร่างรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า “...เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้การเลือกตั้งกล่าวเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม จะกำหนดมิให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันหรือจะกำหนดให้มีการคัดกรองผู้สมัครรับเลือกด้วยวิธีการอื่นใดที่ผู้สมัครรับเลือกมีส่วนร่วมในการคัดกรองก็ได้” ดังนั้น หากมีผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาชีพจำนวนมากจะต้องกำหนดวิธีการคัดกรองผู้สมัครให้เหลือจำนวนกลุ่มละเท่า ๆ กัน ก่อนจะมีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาข้ามกลุ่มต่อไป

นายณัฐ เหล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง กล่าวว่า ในเบื้องต้นขอรับหลักการที่ให้คัดกรองผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอให้เหลือจำนวนกลุ่มอาชีพละไม่เกินยี่สิบคน จากนั้นจึงจะมีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาข้ามกลุ่มต่อไป ทั้งนี้ หากสามารถบริหารจัดการระยะเวลาที่มีจำกัดได้ การดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาก็ย่อมเป็นไปได้โดยเรียบร้อย

ภายหลังการรับฟังการชี้แจงจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ประชุมได้หารือเกี่ยวกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการยังไม่มีข้อสรุปว่าจะยังคงให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดต่อไปหรือไม่ ส่วนประเด็นการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง เห็นว่าไม่ควรจัดให้มีการเลือกตั้งรูปแบบดังกล่าว แต่ควรมีการเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้งตามความจำเป็น และกำหนดบทลงโทษสำหรับบุคคลที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยยกเว้นโทษให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละหน่วยเลือกตั้ง

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- คณะกรรมการควรกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละหน่วยเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงได้ก่อนประชาชนทั่วไป โดยให้ลงคะแนนเสียง ณ เขตเลือกตั้งที่ตนต้องไปปฏิบัติหน้าที่ เพื่อไม่ให้เป็นการลิดรอนสิทธิของเจ้าหน้าที่ที่ต้องไปปฏิบัติหน้าที่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ที่ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละหน่วยเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเสียงได้ก่อนประชาชนทั่วไปไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ต้องเตรียมการเลือกตั้งตั้งแต่ช่วงเปิดให้มีการลงคะแนน แต่อาจให้เจ้าหน้าที่สับเปลี่ยนเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราวเพื่อไปลงคะแนนเลือกตั้งได้ แต่หากสถานที่ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ไม่ใช่สถานที่เดียวกับที่เจ้าหน้าที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่ไม่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ให้ยกเว้นโทษกรณีไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้แก่เจ้าหน้าที่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามารถยื่นเรื่องขอลงคะแนน ณ สถานที่ที่ตนปฏิบัติหน้าที่ได้ แต่จะเกิดปัญหาในกรณีเจ้าหน้าที่บางคนปฏิบัติหน้าที่ข้ามเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิ สำหรับการเลือกตั้งล่วงหน้ากำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนสามารถมาใช้สิทธิได้มากที่สุด ซึ่งในต่างประเทศมีการกำหนดวันเลือกตั้งล่วงหน้าจำนวนหลายวัน แต่ที่เป็นปัญหากรณีการเลือกตั้งล่วงหน้าในประเทศไทย เกิดจากการไม่มีหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดในการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิในการเลือกใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า ดังนั้น ควรแก้ไขระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งกรณีการเลือกตั้งล่วงหน้าให้สามารถกระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็นเท่านั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลที่มีความจำเป็นอย่างแท้จริงที่ต้องการใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าไม่ได้มีจำนวนมากถึงขนาดมีผลเปลี่ยนแปลงผลคะแนนการเลือกตั้ง ซึ่งเหตุผลส่วนหนึ่งที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าจำนวนมาก เนื่องจากมีการทุจริตการเลือกตั้งโดยการเกณฑ์บุคคลมาลงคะแนนเสียงเลือกตั้งล่วงหน้า ทั้งนี้ การเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้งยังกระทำได้ แต่ไม่ควรจัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้ง เนื่องจากเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการทุจริตในการเลือกตั้งจำนวนมาก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดไม่ให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าอาจเป็นการตัดสิทธิของประชาชนที่มีอยู่เดิม ซึ่งคณะกรรมการจำเป็นต้องชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ

- คณะกรรมการควรพิจารณากรณีการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรซึ่งอาจไม่คุ้มค่ากับงบประมาณที่ต้องเสียไปจำนวนมาก สำหรับกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหากจะกำหนดให้มี ก็ควรให้มีการตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นกรณี ๆ ไป เนื่องจากการเลือกตั้งไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ และการตั้งกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดถาวรเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณ

- หากกำหนดให้มีการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักร ควรมีการสำรวจเบื้องต้นว่าในประเทศนั้น ๆ มีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนเท่าใด ทั้งนี้ หากมีประชาชนชาวไทยผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ครบจำนวนที่กำหนด เช่น ๑๐,๐๐๐ คน เป็นต้น อาจไม่จัดให้มีการเลือกตั้งในประเทศนั้นก็ได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรมีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ชัดเจน แต่กังวลกรณีการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้งซึ่งมีการทุจริตจำนวนมาก ที่ผ่านมาการเลือกตั้งล่วงหน้ามีหน่วยเลือกตั้งจำนวนเท่าใด

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้งจะมีหน่วยเลือกตั้งหนึ่งถึงสองหน่วย โดยจะจัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าที่หน่วยเลือกตั้งกลาง ซึ่งไม่ใช่หน่วยเลือกตั้งที่ใกล้ที่พักอาศัยดังเช่นกรณีการเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง

- ประเด็นเรื่องควรกำหนดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้งหรือไม่ ควรให้โฆษกกรรมการให้สัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนในเบื้องต้นเพื่อจะได้ฟังความคิดเห็นจากประชาชนว่ามีความเห็นอย่างไร นอกจากนี้ การป้องกันการทุจริตการเลือกตั้งควรกำหนดมาตรการที่สามารถตรวจสอบการกระทำย้อนหลังได้ ดังนั้น ที่ประชุมควรพิจารณาเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งจะช่วยตรวจสอบการกระทำการทุจริตได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า การขึ้นทะเบียนผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งต้องพิจารณาให้รอบคอบ เนื่องจากอาจทำให้การทุจริตเลือกตั้งกลายเป็นการซื้อเสียงโดยชอบด้วยกฎหมายได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า อาจกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสามารถขึ้นทะเบียนผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งได้ไม่เกินจำนวนสามถึงห้าคน และกำหนดหน้าที่ให้ชัดเจนว่าผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งสามารถกระทำ

เรื่องใดได้ภายในขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งต้องกำหนดมาตรการที่สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของ ผู้ช่วยหาเสียงเลือกตั้งไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากยังมีความกังวลว่าการไม่จัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าจะเป็นการตัด สิทธิของประชาชน อาจกำหนดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าโดยกำหนดให้ชัดเจนว่าในแต่ละจังหวัดให้จัดการ เลือกตั้งล่วงหน้าที่ศาลากลางจังหวัดเท่านั้น โดยผู้ประสงค์ลงคะแนนล่วงหน้าต้องแจ้งต่อคณะกรรมการ การเลือกตั้งล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน พร้อมแสดงหลักฐานความจำเป็นที่ต้องใช้สิทธิล่วงหน้า

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า บุคคลที่ยื่นเรื่องขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าจำนวนมาก คือ ผู้สื่อข่าว เนื่องจากจำเป็นต้องไปปฏิบัติหน้าที่รายงานข่าวการเลือกตั้ง แต่กรณีของผู้สื่อข่าวต้องมีหนังสือรับรองจาก บรรณาธิการข่าวประกอบด้วย ซึ่งถือเป็นกรณีที่มีหลักฐานความจำเป็นมาแสดงที่เหมาะสม

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขณะนี้ดำเนินการถึงขั้นตอนใด

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กำหนด หลักการไว้เบื้องต้นแล้ว แต่คณะอนุกรรมการได้พิจารณาแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมืองไปพร้อมกัน จึงทำให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังไม่แล้วเสร็จ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า กรณีร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ควรกำหนดให้กรณีที่สมาชิกพรรคการเมืองกระทำทุจริตในการเลือกตั้ง และสมาชิกผู้นั้นไม่มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะชดใช้ค่าเสียหาย ให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการชดใช้ค่าเสียหายด้วย และหากพรรคการเมือง ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอจนถูกศาลสั่งให้ล้มละลาย ให้ถือเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองด้วย เนื่องจาก พรรคการเมืองควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการกระทำความผิดของสมาชิกพรรค เพราะเป็นผู้คัดเลือกบุคคล ดังกล่าวเข้ามาเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

- การกำหนดให้พรรคการเมืองต้องร่วมรับผิดชอบในกรณีสมาชิกพรรคกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง โดยถือเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง อาจต้องบัญญัติในลักษณะเช่นเดียวกับมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่รู้ว่ามีกระทำความผิด แต่ไม่ยับยั้งการกระทำดังกล่าวต้องร่วมรับผิดชอบและเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองได้ อย่างไรก็ตาม การจะให้ พรรคการเมืองร่วมรับผิดชอบ ควรกำหนดจุดเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกพรรคผู้กระทำการทุจริตกับ พรรคการเมืองให้ชัดเจนด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า โดยหลักการพรรคการเมืองต้องรับผิดชอบในกรณีที่สมาชิก พรรคการเมืองกระทำการทุจริตเลือกตั้ง เนื่องจากรัฐธรรมนูญบัญญัติให้พรรคการเมืองต้องส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งที่มีคุณสมบัติครบถ้วนในการเลือกตั้ง ซึ่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง อาจต้องบัญญัติเพิ่มเติมให้พรรคการเมืองต้องมีหน้าที่กำกับดูแลมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของ พรรคกระทำการที่ผิดกฎหมาย หากสมาชิกพรรคผู้ใดกระทำความผิดให้พรรคการเมืองต้องเป็นลูกหนี้ร่วม และกรณีพรรคการเมืองมีทรัพย์สินไม่เพียงพอที่จะชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งให้ถือเป็นเหตุ แห่งการยุบพรรคการเมืองได้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ประเด็นความเห็นเรื่องให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการชดใช้ ค่าเสียหายกรณีที่สมาชิกพรรคการเมืองกระทำทุจริตในการเลือกตั้ง และหากพรรคการเมืองไม่มีทรัพย์สิน เพียงพอจนตกเป็นบุคคลล้มละลายให้ถือเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองด้วยนั้น เหตุที่ทำให้พรรค

การเมืองไม่มีทรัพย์สินพอที่บริหารกิจการภายในของพรรคการเมือง อาจเกิดจากปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงินหรือไม่มีเงินทุนเพียงพอสำหรับใช้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไปได้ ก็ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองโดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ทั้งนี้ เหตุผลที่ใช้คำว่า “ให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง” เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “ยุบพรรคการเมือง” แต่เกิดผลในลักษณะเดียวกันคือ ทำให้พรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองเช่นเดียวกัน

ประธานกรรมการสนับสนุนแนวคิดเรื่องให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมในการชดเชยค่าเสียหายกรณีที่มาชิกพรรคการเมืองกระทำทุจริตในการเลือกตั้ง และหากพรรคการเมืองไม่มีทรัพย์สินเพียงพอจนตกเป็นบุคคลล้มละลายให้ถือเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองด้วย และเห็นว่าควรบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง โดยให้ถือเป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองโดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอมานั้น ร่างมาตรา ๑๐๑ ได้กำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองไว้ว่า เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (๑) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกระทำการตามที่รัฐธรรมนูญให้ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจโดยวิธีการดังกล่าว (๒) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งแตกต่างจากที่เคยบัญญัติในมาตรา ๒๓๗ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ซึ่งใช้คำว่า “ให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำการเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งถือเป็นบทสันนิษฐานเด็ดขาด พรรคการเมืองผู้ถูกร้องไม่สามารถสืบพยานหลักฐานเพื่อแก้ข้อกล่าวหาได้ ซึ่งต่างกับมาตรา ๙๔ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า “เมื่อพรรคการเมืองกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ อาจถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง” ซึ่งทำให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถใช้ดุลพินิจว่าจะยุบพรรคการเมืองหรือไม่ก็ได้

- เรื่องการกำหนดให้กลุ่มการเมืองหรือกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องมีเงินทุนประเดิมสำหรับใช้ในการจัดตั้งพรรคการเมืองด้วยนั้น เป็นเงื่อนไขที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองทำให้การจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองกระทำได้ยาก อาจส่งผลกระทบต่อกลุ่มการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแต่ไม่มีเงินทุนไม่สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้ ซึ่งจะขัดต่อเจตนารมณ์ของร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้จัดตั้งพรรคการเมืองทำได้ง่าย

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องการกำหนดเงินทุนประเดิมในการจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ไม่เป็นอุปสรรคต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองเนื่องจากจำนวนเงินทุนประเดิมที่กำหนดไว้นั้น โดยเก็บจากสมาชิกและผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองในอัตราคนละสองพันบาท ซึ่งจำนวนเงินดังกล่าวไม่สูงมากสำหรับบุคคลที่จะเข้ามาสู่การเป็นนักการเมือง ในมุมมองกลับกันหากบุคคลที่จะเข้ามาสู่วงการการเมือง หากผู้นั้นไม่มีเงินสำหรับจ่ายเพื่อเป็นเงินทุนประเดิมของพรรคการเมือง แต่ได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นจนสามารถเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองได้แล้ว ก็อาจจะเข้ามาแสวงหาประโยชน์ในอนาคตได้ ดังนั้น ควรกำหนดให้การจัดตั้งพรรคการเมืองสมาชิกและผู้ริเริ่มจัดตั้งพรรคการเมืองต้องจ่ายเงินเพื่อเป็นกองทุนในการจัดตั้งพรรคการเมืองด้วย เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของพรรคการเมืองร่วมกันอย่างเท่าเทียมกันทุกคน

จากนั้น นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน หรือที่ประชุมเรื่องกำหนดการโครงการสัมมนาเรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.” ที่จะจัดในวันพุธ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการฯ หมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ ว่า ปัจจุบันคณะอนุกรรมการอยู่ระหว่างการประสานงานเพื่อเชิญผู้แทนจากคณะกรรมการพัฒนาการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นวิทยากร เนื่องจากได้รับทราบข้อมูลว่าคณะกรรมการดังกล่าวได้มีการพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เช่นเดียวกัน โดยประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้กล่าวเปิดการสัมมนาและกล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา จากนั้นจะแบ่งหัวข้อการสัมมนาออกเป็นสองช่วงคือ ช่วงที่หนึ่งเป็นการนำเสนอสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยมีผู้แทนจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสภาปฏิรูปแห่งชาติ และผู้แทนสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นวิทยากร และช่วงที่สองเป็นการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา

ประธานกรรมการกล่าวว่า สื่อมวลชนยังไม่มีคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดโครงการสัมมนาของคณะกรรมการเพื่อรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ควรประชาสัมพันธ์หรือประสานงานสื่อมวลชนให้นำเสนอข่าวการจัดสัมมนาดังกล่าว ทั้งนี้ คณะกรรมการได้จัดเตรียมเอกสารร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยประชาชนทั่วไปและผู้สนใจสามารถขอรับเอกสารดังกล่าวที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ส่วนรูปแบบการจัดสัมมนานั้น ควรปรับเปลี่ยนกำหนดการโดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้อธิบายสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ว่าได้บัญญัติสาระสำคัญในเรื่องใดบ้าง โดยให้เวลาประมาณสามสิบนาที จากนั้นจึงเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาซึ่งเป็นผู้แทนจากพรรคการเมืองต่าง ๆ และผู้สนใจได้แสดงความเห็น ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจะต้องรวบรวมประเด็นความเห็นด้วยต่างๆ ไว้ด้วย

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนจะไปดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกำหนดการสัมมนาตามข้อเสนอแนะของประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

จากนั้น นายธิติพันธ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานผลการประชุมคณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งที่ประชุมอนุกรรมการได้หารือเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญทั้งสิบฉบับว่าจะมีแนวทางดำเนินการอย่างไร โดยคณะอนุกรรมการเห็นว่ารูปแบบการรับฟังความคิดเห็นนั้น อาจจัดในลักษณะเดียวกับการรับ

ฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญก่อนการออกเสียงประชามติ โดยจะประสานงานไปยังมหาวิทยาลัยต่างๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นผู้จัดโครงการสัมมนา ส่วนเป้าหมายการจัดสัมมนาในจังหวัดต่างๆ จะแบ่งออกเป็นสี่ภาค โดยจะจัดสัมมนาในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภาคนั้น แล้วเชิญกลุ่มเป้าหมายจากจังหวัดใกล้เคียงมาร่วมสัมมนาด้วย ซึ่งรูปแบบดังกล่าวคณะกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้เคยจัดร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงมาครั้งหนึ่งแล้ว โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าอาหารให้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา ทั้งนี้ คาดว่าจะสามารถดำเนินการโครงการหลังจากคณะกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนได้จัดสัมมนาในวันพุธ ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๙ เสร็จเรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม ต้องพิจารณาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการในแต่ละฉบับว่าจะพิจารณาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับใดก่อนเพื่อวางแผนดำเนินงานรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในขั้นนี้เป็นการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ อาจไม่ต้องการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ยกเว้นบางประเด็นที่คณะกรรมการอยากทราบความคิดเห็นของประชาชนจึงจะมีการออกไปรับฟังความคิดเห็น ประกอบกับคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีกรอบระยะเวลาในการจัดทำร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญจำกัด อาจไม่มีเวลาออกไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ดังนั้น กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ อาจใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ไปว่าคณะกรรมการอยู่ระหว่างพิจารณาร่างกฎหมายฉบับใดอยู่ หากประชาชนมีข้อเสนอแนะก็ให้ส่งความเห็นมายังคณะกรรมการแล้วคณะกรรมการจะนำข้อมูลที่ได้รับมาคัดกรองต่อไป

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รูปแบบการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ จะเป็นการรับฟังเฉพาะประเด็นสำคัญเท่านั้น เช่น ประเด็นเรื่องสมาชิกพรรคกระทำความผิดพรรคการเมืองต้องถูกยุบด้วย ท่านเห็นด้วยหรือไม่ เป็นต้น โดยจะจัดสัมมนาเฉพาะวันเสาร์หรือวันอาทิตย์

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการดังกล่าวไม่เกิดประโยชน์ต่อการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ รวมทั้งการตั้งประเด็นคำถามบางเรื่องอาจเป็นการจุดประเด็นให้เกิดปัญหาต่อร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญและรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คณะกรรมการควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้เสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

จากนั้น นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า ตามที่ได้รับมอบหมายให้ร่วมกับนายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ไปร่วมประชุมกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๙ ขอรายงานผลการเข้าร่วมประชุม ดังนี้

วัตถุประสงค์ของ สสค. ในการเชิญคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปเข้าร่วมประชุมเนื่องจาก สสค. ต้องการนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญไปขยายผลโดยเฉพาะประเด็นเรื่องการจัดการศึกษา โดยการประชุมดังกล่าวมีรองศาสตราจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ เป็นประธานการประชุม โดยที่ประชุมได้มีการหารือเพื่อกำหนดประเด็นสำหรับใช้ในการจัดทำวิจัยในเรื่องการปฏิรูปการศึกษา โดยที่ประชุมมีข้อสรุปสองเรื่อง ดังนี้ (๑) สสค. จะดำเนินการในเรื่องของกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ตามมาตรา ๕๔ วรรคห้า ของร่างรัฐธรรมนูญ (๒) การคิดค้นหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัยจะมีแนวทางดำเนินการอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในร่างรัฐธรรมนูญ อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมมีความเห็นว่าประเด็นเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา หากภาครัฐสามารถ

ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระได้อย่างเป็นรูปธรรม จะทำให้การดำเนินการในส่วนนี้สามารถเดินหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้น ที่ประชุมมีแนวคิดที่จะจัดเวทีสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องจะดำเนินการปฏิรูปการศึกษาอย่างไรให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดย สสค. ได้เสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเป็นเจ้าภาพร่วมกับ สสค. ในการจัดสัมมนาวิชาการดังกล่าว แต่ยังไม่มีการขอรุ้งเนื่องจากจะต้องนำเรื่องเข้าหารือในที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก่อนแล้วจึงจะรายงานผลไปยัง สสค. เพื่อทราบอีกครั้งหนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการไม่ขัดข้องในการเป็นวิทยากรบรรยาย แต่ถ้าจะให้คณะกรรมการเป็นเจ้าภาพร่วมจัดสัมมนากับ สสค. อาจเกิดปัญหา เนื่องจากเป็นการกระทำนอกอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมทั้งการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ผ่านขั้นตอนของการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างรัฐธรรมนูญมาแล้ว การที่จะให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปเป็นเจ้าภาพร่วมจัดสัมมนา อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากจะเป็นการดำเนินการที่จะไปบังคับให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งต้องทำตามที่คณะกรรมการกำหนด อย่างไรก็ตาม การร่วมจัดสัมมนากับ สสค. ในลักษณะดังกล่าวนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรเข้าไปร่วมกับ สสค. เนื่องจากในอนาคตจะต้องมีการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยยุทธศาสตร์ชาติและกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูป แต่ยังไม่ได้กำหนดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นว่าควรทำอย่างไร ดังนั้น เมื่อ สสค. จะจัดทำเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก็ควรใช้โอกาสนี้ร่วมกับ สสค. เพื่อรับฟังขั้นตอน กระบวนการปฏิรูปที่จะกำหนดในกฎหมายว่าควรมีหลักการอย่างไร

นางจรี วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า ประเด็นเรื่องการปฏิรูปการศึกษา คณะกรรมการจะเป็นผู้จัดทำกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษาหรือไม่ หากคณะกรรมการไม่ใช่ผู้จัดทำร่างกฎหมายดังกล่าว หน่วยงานใดจะเป็นผู้ตั้งคณะกรรมการอิสระ และมีกระบวนการขั้นตอนการปฏิรูปอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า เป็นหน้าที่ของรัฐบาลในการตั้งคณะกรรมการอิสระ ทั้งนี้ คณะกรรมการอาจเสนอแนะรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาก็ได้

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ในการเข้าร่วมประชุมกับ สสค. ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมแล้วว่า การออกกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ต้องอาศัยกลไกที่กำหนดไว้ในมาตรา ๗๗ ของร่างรัฐธรรมนูญ การจัดเวทีสัมมนาทางวิชาการ สสค. จะจัดในลักษณะการรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้ผู้ที่ร่างกฎหมายในอนาคตได้นำมาใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นรูปแบบวิธีการที่จะเกิดประโยชน์ต่อการออกกฎหมายของรัฐบาลในอนาคต แต่ สสค. มีความกังวลในเรื่องการจัดการศึกษาที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดย สสค. เห็นว่าในเชิงเทคนิคด้านการศึกษาแล้ว สสค. อาจดำเนินการไม่ครบทุกเรื่องที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงอยากจะรับฟังความเห็นจากบุคคลภายนอกเพื่อนำมารวบรวมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้รับอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ เป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว โดย สสค. ต้องการให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปอธิบายเจตนารมณ์ที่เขียนในรัฐธรรมนูญ เพื่อ สสค. จะได้นำประเด็นเชิงเทคนิคที่อาจจะตกหล่นมาให้ผู้ที่จัดทำกฎหมายรวบรวมให้ครบถ้วน ดังนั้น จึงขอสนับสนุนแนวคิดที่จะให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเจ้าภาพร่วมกับ สสค. ในการจัดสัมมนา ส่วนคณะกรรมการจะเข้าร่วมในฐานะเป็นผู้เสนอความคิดเห็นนั้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า มีข้อกังวลสองเรื่องคือเรื่องคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษากับเรื่องคณะกรรมการอิสระการปฏิรูปตำรวจ โดยเห็นว่าเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการจากบุคคลภายนอกเป็นหลัก ไม่ควรแต่งตั้งบุคคลภายในกระทรวงศึกษาธิการ หากมีความจำเป็นต้องตั้งบุคคลภายในกระทรวงศึกษาธิการสามารถตั้งได้แต่ต้องตั้งให้

น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในกรณีที่คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาต้องการทราบข้อมูลเรื่องการจัดการศึกษาในเรื่องใดก็ให้วิธีเชิญผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการมาให้ข้อมูลแทน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ ที่ประชุมมีมติแต่งตั้งอนุกรรมการตรวจพิจารณำบันทึกเจตนารมณ์ร่างรัฐธรรมนูญ (เพิ่มเติม) คือ นายสุพจน์ ไข่มุกด์

๔.๒ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอังคาร ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๕ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง
 นิติกรชำนาญการ
 นายสกนธ์ พรหมบุญตา
 นิติกรชำนาญการ
 นายณฤพนธ์ ฐลีจันทร์
 นิติกรปฏิบัติการ
 นายรัฐภูมิ คำศรี
 นิติกรชำนาญการพิเศษ
 ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช
 ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
 สำนักกรรมาธิการ ๒
 ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์